

діяльності, удосконалення методів самопізнання й самоаналізу, готовності до змін. Також важливою є програма самоосвіти, яка об'єднує загальноосвітній, предметний, науковий, психолого-педагогічний та методичний напрями.

Результатами самоосвіти педагога мають стати: підвищення якості викладання предмету, педагогічної взаємодії зі студентами, написання посібників, статей, підручників, програм, проведення досліджень, розробка та впровадження нових форм, методів та прийомів навчання, підготовка доповідей, виступів, дидактичних матеріалів, тестів, методичних рекомендацій, вказівок та ін.

Отже, самоосвіта стає частиною професійного саморозвитку викладача вищої школи тією мірою, якою воно є об'єктом рефлексії (самоаналізу та активного осмислення стану та дій викладача).

Література

1. Андрощук І. П. Самоосвіта педагогічних працівників позашкільних навчальних закладів. Методичні засади підвищення кваліфікації педагогічних працівників системи професійної освіти : збірник матеріалів Всеукраїнської Інтернет-конференції / за заг. ред. Л.І.Шевчук. Хмельницький : НМЦ ПТО ПК; ФОП Мельник А.А., 2016. С. 301-306.

2. Кайдалова, Л. Г. Самоосвіта і самовдосконалення викладача вищого навчального закладу. Проблеми трудової та професійної підготовки, 2011. № 17, С. 40-48.

3. Уласевич Н.В. Формування самоосвітньої компетентності – важлива складова позитивного іміджу викладача навчального закладу. Особливості формування компетентностей викладачів через їх самоосвіту. Дніпро : Дніпровський міський базовий технікум зварювання та електроніки імені Є.О. Патона, 2018. С. 18-24.

4. Фесенко, В., Сабатовська-Фролкіна, І., Галій, Л. Педагогічні умови формування й розвитку компетентності самоосвіти та самовдосконалення викладачів. Наукові записки кафедри педагогіки, 2021. № 1(48), С. 64-70. <https://doi.org/10.26565/2074-8167-2021-48-08>.

УДК 07(477):316.485.26(470+571

*Л.А. Чередник, к.філол.н., доцент
Національний університет*

«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

УКРАЇНСЬКІ МАСМЕДІА ПІД ЧАС РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ

Масова комунікація здійснюється за допомогою спеціальних каналів або засобів – засобів масової комунікації/інформації(ЗМІ), які ще називають масмедіа (*англ. mass media*). З-поміж них виділяють пресу (газети, журнали), радіо, телебачення, Інтернет, а також кіно, фонографії(музичні записи), відеосистеми тощо. Вони є принциповою ланкою масової комунікації. Масмедіа – це технічні засоби повідомлень, трансляційні інститути, що функціують у публічній сфері згідно з чинними правовими нормами. Водночас можна стверджувати, що масмедіа є соціальним інститутом із власними правилами і звичаями, який займається збором, обробкою та розповсюдженням інформації. У класичному розумінні масмедіа

притаманні чотири функції: 1) інформування громадян; 2) формування їхньої реакції на інформацію; 3) розважання громадян; 4) передання культурної спадщини нащадкам.

Основна риса масмедіа – їх створено, щоб охопити якнайширший загал. Вони досягають та залучають практично кожного представника суспільства. З одного боку, масмедіа залежать від суспільства, а з іншого – мають свій вплив, що може зростати з розширенням їхньої діяльності. Зв'язки масмедіа та суспільства залежать від умов місця і часу. Масмедіа є основним засобом пропаганди.

Українські медіа активізували свою діяльність із перших же днів російської агресії. 26 лютого за ініціативи Міністерства культури та інформаційної політики України, а також провідних медіагруп України – «1+1 media», «StarLight Media», «Медіа Група Україна», «Inter Media Group» і телеканалу «Рада», стартував спільний телевізійний ефір «Єдині новини». Крім того, ця інформаційна програма на деяких телевізійних каналах виходить в ефір із санкціонованим перекладом російською мовою. Щоденно в інформаційному ефірі презентуються підсумки кожного дня війни у відеозверненнях Президента :Володимира Зеленського, радника президента України Олексія Арестовича, озвучується інформація про гуманітарні коридори, яку представляє Віцепрем'єр-міністр – Міністр з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України Ірина Верещук.

З метою «донести правду про війну та силу України» розпочав роботу англomовний репозиторій правди «We are Ukraine». Цей проєкт було створено командою консалтингової групи «One Philosophy» та ІТ-компанії «Empat» за підтримки волонтерів. На сайті представлено ключові факти російсько-української війни. Крім цього, в режимі реального часу телевізійний ефір транслюють і українські радіостанції. Зокрема, до мовлення доєдналися станції «Українське радіо», «Радіо Культура», «Радіо Промінь». Доступ до трансляцій є й на сайтах вказаних станцій.

За цей період різко змінилася риторика популярної соціальної мережі Facebook. Контент мережі набув патріотичного характеру передовсім завдяки публікаціям про перемоги української армії (наприклад, цикл публікацій про льотчика, якого назвали «Привид Києва» тощо), постами підтримки героїчних захисників різних міст України, що зазнали нищівних ударів ворога. Багато текстів молитов, звернень до Господа та Божої Матері, що є свідченням глибокої духовності українців. Часто зустрічаються тексти з порадами психолога, наприклад: «Панічна атака. Як допомогти?» тощо.

Заслужують на увагу поетичні тексти, наприклад, відомих полтавських поетів Андрія Дзюби, Марійки Бойко, Інни Дідик, мудрої Ліни Костенко, маловідомих раніше Галини Британ, Олени Козир, Larisa Novak та багато ін. Записи відеокліпів популярних українських співаків з патріотичними піснями, наприклад: Михайло Хома (DZIDZIO) з піснею «Молитва про Україну», Оля Полякова – коліскова для дітей України, Артема Лоїка «Лютує» та ін. Прикметно, що старі пісні, іноді навіть забуті, сьогодні лунають по-новому. Так сталося з народною піснею «Ой у лузі червона калина». Після а капели Андрія Хливнюка, лідера українського гурту «Бум-бокс», посеред Києва, який на той момент нещадно бомбили

рашисти, вона набула нового життя. Її співають українці під час заряджання зброї, допомоги цивільним, за кермом автівок та бронетехніки, ставлять на рінгтони та накладають цю мелодію на любительські відеоролики, створені власноруч.

Надзвичайно поширеними стали патріотичні гасла, які ви бачимо в Інтернеті, на вуличних банерах, чуємо з екранів телевізорів, зокрема: «Ми – сильні! Ми – Україна!», «Все буде Україна!», «Слава ЗСУ!». І, звичайно ж, знаменита фраза матросів з о. Зміїного, які послали у відому напрямку російський корабель.

Отже, українські масмедіа із самого початку російсько-української агресії активізували свою діяльність і працюють в режимі 24/7. Крім інформативної функції, вони відіграють значну роль у психологічній підтримці українців, спрямовані на утвердження української ідеї про єдину, сильну, демократичну націю, що веде справедливую боротьбу за свою свободу.

Література

1. *Все про ситуацію в Україні.* URL: <https://www.google.com/>
2. *Яремчук М. Соціологія масової комунікації: навч. посібн. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2015. 248 с.*

УДК 81'367.63:81'37

*Л. І. Дерев'янка, к.філол.н., доцент
Національний університет «Полтавська
політехніка імені Юрія Кондратюка»*

ОБОВ'ЯЗКОВІ ОЗНАЧАЛЬНІ ПОШИРЮВАЧІ ЯК СКЛАДНИКИ ПРИЙМЕННИКОВО-СУБСТАНТИВНИХ ТЕМПОРАТИВІВ У ТЕКСТАХ СУЧАСНИХ ДОКУМЕНТІВ

Прийменниково-субстантивні темпоративи відіграють особливу роль в оформленні тексту сучасного документа, оскільки головним його складником є інформація в часі й просторі. «Увага до мовних параметрів інформації особливо актуалізувалася в умовах глобальних світових змін, які призвели до зростання сфер функціонування мови й розширили коло мовних явищ, що потребують спеціального лінгвістичного вивчення» [3, с. 60].

Час у лінгвістиці інтерпретують як відображення реально-темпоральної моделі в мові. У зв'язку з цим О. В. Тарасова слушно зауважує, що неможливо глибоко розкрити поняття часу, не враховуючи характер перцепції темпоральних відношень людською свідомістю та оформлення їх засобами мови. Час у мові можна віднести до тих категорій, за допомогою яких устанавлюють антиномію між лінгвальною та екстралінгвальною діяльністю людини. На думку цієї дослідниці, час належить до понять, які не лише описані засобами мови, а й експліковані в ній самій, у її словниковому складі та граматичному ладі [6, с. 24].

Роль семантичного маркера в часових прийменниково-субстантивних